

ŠAJĀ NUMURĀ:

- Jaunākajā "Latvijas Lopkopis" numurā 2
- Izsludina pieteikšanās konkursam "Sējējs 2016" 2
- Rucavas baltais sviests pieteikts ES reģistram 3
- Precizēti noteikumi atbalstam investīciju veicināšanai 3
- Nekustamā tīpašuma nodoklis lauksaimniecības zemei 3
- Droša rīcība ar ķīmiskajiem izstrādājumiem 4
- Kas jāievēro, lietojot mēslošanas līdzekļus 5
- Zālējumu projekta saimniecības 6
- Kāpēc neizdodas iegūt kvalitatīvus dēstus 8
- Jauns mājražotāju produktu veikals Tukumā 10
- Inese draudzējas ar tiešās pirkšanas pulciņiem 10
- Ko darīt ar neizmantotu lauksaimniecības zemi 12
- ES lauksaimnieki protestē 13
- Par izcelsmes marķējumu pārtikai 13
- Tirgū prognozē mērenu izaugsmi 13
- Svarīgākie datumi, kurus lauku uzņēmējs nedrīkst aizmirst 2016. gada maijā 14
- Kūku konkurss 15

iedvesmo attīstībai 15

AKTUALITĀTES

NO 11. APRĪĻA VAR PIETEIKTIES PLATĪBU MAKSĀJUMIEM

Pieteikties platību maksājumiem, iesniedzot vienoto iesniegumu, lauksaimnieki var no šī gada 11. aprīļa līdz 22. maijam.

Atgādinām, ka šis, 2016. gads, nāk ar izmaiņām. Viena no tām – lauksaimniekiem, kuru rīcībā ir 10 vai vairāk hektāru lauksaimniecības zemes, platību maksājumiem obligāti jāpiesakās Elektroniskajā pieteikšanās sistēmā (EPS).

Lauksaimnieki, kuru rīcībā ir mazāk nekā 10 ha lauksaimniecības zemes, arī tiek aicināti iesniegt vienoto iesniegumu LAD elektroniskajā pieteikšanās sistēmā, jo tas palīdzēs izvairīties no kļūdām un tām sekojošām sankcijām, kā arī maksājumus būs iespējams saņemt ātrāk. LAD ir digitalizējis visus iepriekšējā gada pieteikumus, tāpēc klientiem, kas lieto EPS pirmo reizi, arī ir iespēja kopēt iepriekšējā gada pieteiku-

mus. Sistēma sniegs brīdinājumus arī gadījumos, ja klients aizmirsīs pieteikties kādam no atbalsta veidiem, kuru būs saņēmis iepriekšējos gados, kā arī neļaus pieteikt neatbilstošas platības.

Lai sniegtu atbalstu lauksaimniekiem, LAD no 11. aprīļa sniegs klātienē konsultācijas vairākos pagastu centros un bez maksas palīdzēs klientiem aizpildīt pieteikumus elektroniski.

▶ 2. lpp.

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA

EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS
Eiropas Lauksaimniecības fonda
lauku attīstībai

AKTUALITĀTES

JAUNĀKAJĀ "LATVIJAS LOPKOPIS" NUMURĀ

Žurnāla "Latvijas Lopkopis" marta numurā varat izlasīt interviju ar Liellopu izsoļu nama vadītāju Kasparu Ādamu, kurš izsaka savu viedokli par piensaimnieku pievēršanos gaļas lopu audzēšanai un analizē procesus liellopu tirgū.

Žurnālā arī stāsts par Latvijā vistīrākā piena ražotājiem Vitu un Aināru Dalbiņiem, kuri saimnieko Raunas novada "Gaidās". Saimniecībā ir 100 govīs un pirms pāris gadiem iegādāts slaukšanas robots, kura priekšrocības prasmīgi izmantojot, Dalbiņu ģimene guvusi ievērojamus panākumus.

Nozares profesionāļiem noderīgs būs LLKC augkopības ekspertes Anitas Anševicas raksts par izplatītajām tauriņziežu šķirnēm. Savukārt

LLKC Lopkopības nodaļas vadītāja un žurnāla nozaru redaktore Silvija Dreijere analizē jaunās Eiropas Komisijas ambīcijas siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisiju mazināšanai lauksaimniecībā.

Ilmāra Pilenieka z/s "Bētas" bioloģisko gaļas lopu nobarošanas rezultātus vērtē LLKC Kuldīgas biroja lopkopības konsultante Inga Muižniece, bet mazo un lielo saimniecību piena pašizmaksas pētījuši LLKC ekonomisti Linda Siliņa un Raivis Andersons.

Žurnālā arī pieredzes stāsti no Jaunpiebalgas novada z/s "Jāņukalns", gaļas produktu mājražotājiem SIA "Piebalgas kūpinātava", kā arī Daces Milleres stāsts par jauno un uzņēmīgo zirgaudzētāju Tatjanu Reznuku, kura saimnieko

Ropažu novada "Krikumos".

Kā ierasts, – žurnālā arī aktuālākās ziņas no Latvijas un pasaules, īsi padomi saimnieku veselībai, recepte, ko šoreiz sagādājusi Lauksaimnieku organizāciju sadarbības padomes projektu vadītāja Sarmīte Babāne, kā arī anekdotes. **■**

Iveta Tomšone, LLKC Apgāda vadītāja

► 1. lpp.

Tiem klientiem, kuriem nav pieejams dators ar interneta pieslēgumu, iespēja iesniegt pieteikumus būs gan minēto konsultāciju laikā, gan arī, apmeklējot LAD klientu apkalpošanas centrus. Atbalstu sniegs arī Lat-

vijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs. Konsultāciju grafiks ir pieejams LAD mājaslapā www.lad.gov.lv, to var uzzināt, sazinoties ar LAD vai lauku konsultantiem.

Lauksaimnieki, kuru lauksaimniecības zemes platība ir mazāka par 10 ha,

varēs iesniegt vienoto iesniegumu arī papīra formā, bet tad līdz 10. maijam ir jāiesniedz pieprasījums LAD vienotā iesnieguma veidlapas un lauku bloku kartes papīra formā saņemšanai. **■**

Kristīne Ilgaža,

LAD Sabiedrisko attiecību daļas vadītāja

IZSLUDINA PIETEIKŠANOS KONKURSAM "SĒJĒJS 2016"

Zemkopības ministrija (ZM) aicina lauku uzņēmējus, jaunos zemniekus, kā arī ģimenes laukos pieteikties lauksaimnieku vidū iecienītajam konkursam "Sējējs 2016".

Izvirzīt pretendents konkursam aicinātas ne tikai pašvaldības, bet arī lauksaimnieku un pārtikas ražotāju nevalstiskās organizācijas. Konkursta dalībniekus šogad vērtēs septiņās grupās un tiks pasniegta arī balva par mūža ieguldījumu lauksaimniecībā.

Dalībnieki konkursā "Sējējs 2016" tiks vērtēti nominācijās: "Gada lauku saimniecība", kurā vērtēs augkopības, piena un gaļas ražošanas saimniecības, "Gada uzņēmums pārtikas ražošanā", "Ģimene lauku sētā", "Jaunais veiksmīgais zemnieks", kā arī "Lauksaimniecības kooperatīvs". Pieteikumi

dalībai šajās konkursa grupās jāiesniedz Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra konsultāciju birojos vai Lauku atbalsta dienesta (LAD) reģionālajās lauksaimniecības pārvaldēs, vai LAD Centrālajā aparātā Klientu apkalpošanas daļā, Rīgā, Republikas laukumā 2 līdz 2016. gada 1. jūnijam.

Savukārt konkursa grupā "Rītdienas sējējs – mazpulka dalībnieks" pieteikumus jāiesniedz biedrībā „Latvijas Mazpulki”, Rīgā, Ezermalas ielā 28-2, LV-1014 līdz 2016. gada 8. jūnijam, savukārt grupā "Zinātne lauku attīstībai" – Latvijas Lauksaimniecības un meža zinātņu akadēmijā (LLMZA), Rīgā, Akadēmijas laukumā 1, 204. kabinetā līdz 2016. gada 30. jūnijam.

Jau desmito gadu tiks pasniegta balva par mūža ieguldījumu lauksaimniecībā. Pretendentus šai balvai

var izvirzīt ZM un tās padotībā esošās iestādes, lauksaimnieku un pārtikas ražotāju nevalstiskās organizācijas un LLMZA. Lai pieteiktu pretendents, ZM Preses un sabiedrisko attiecību nodaļā, Rīgā, Republikas laukumā 2, 23. stāvā 2302. kabinetā jāiesniedz rakstisks pieteikums (brīvā formā) līdz 2016. gada 1. augustam.

Katrā konkursa grupā noteiks vienu laureātu, kurš saņems Gada balvu „Sējējs” (bronzas statuja), diplomu un naudas balvu, kā arī veicināšanas balvu saņēmējus. Konkursta dalībniekus godinās konkursa noslēguma pasākumā 2016. gada rudenī.

Iepazīties ar konkursa nolikumu, vērtēšanas kritērijiem, pieteikuma veidlapām un citu ar konkursu saistīto informāciju var tīmekļa vietnē www.sejjs.lv. **■**

ZM informācija

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs,
Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pag., Ozolnieku nov., LV-3018, tālr. 63050220,
admin@llkc.lv, laukutikls@llkc.lv

WWW.LLKC.LV
WWW.LAUKUTIKLS.LV

RUCAVAS BALTAIS SVIESTS PIETEIKTS ES REĢISTRAM

Zemkopības ministrija informē, ka 2016. gada 18. martā Eiropas Komisijai izvērtēšanai iesniegts reģistrācijas pieteikums aizsargātai ģeogrāfiskās izcelsmes norādei „Rucavas baltais sviests”.

Produkts „Rucavas baltais sviests” ir sviests, kura gatavošanas procesā netiek atdalītas piena sūkalas. Ražošanas notiek mājsaimniecības apstākļos pēc tradicionālas metodes, – krējumu maisot ar koka karoti pulksteņrādītāju kustības virzienā. Tiklīdz sāk at-

dalīties pirmie sūkalu pilieni, tā trauku liek sildīt uz plīts vai karsta ūdens peldē, un krējumu maisa, līdz iegūst mīkstu, plastisku, nedaudz spīdīgu un viendabīgu masu.

Pamatu saiknei ar ģeogrāfisko apgabalu veido “Rucavas baltā sviesta” senās vēsturiskās tradīcijas, pagatavošanas metodes un reputācija konkrētajā apgabalā. To mājsaimniecībās gatavo jau kopš 20. gadsimta sākuma. Gatavošanas receptes ir nodotas no paaudzes paaudzē.

Arī pašlaik gandrīz katrā rucaviešu mājā tiek gatavots “Rucavas baltais sviests”. Rucavā ik gadu tiek pulcināti sviesta darināšanas meistari, rīkotas meistarklases un semināri. **■**

ZM informācija

PRECIZĒTI NOTEIKUMI ATBALSTAM INVESTĪCIJU VEICINĀŠANAI

Lai lauksaimniecības zinātnes pētījumiem un primāro lauksaimniecības produktu ražotājiem, kooperatīvajām sabiedrībām, lauksaimniecības un zvejniecības komersantiem nodrošinātu atbalstu kredītprocentu daļējai dzēšanai arī 2016. gadā, valdība 22. martā apstiprināja grozījumus noteikumos par valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanu investīcijām lauksaimniecībā.

Grozījumi veikti, precizējot finansējumu, atbalsta periodu un pieteikšanās termiņu (pieteikumu iesniegšana no 1. oktobra līdz 20. oktobrim). Precizēti ar atbalsta administrēšanu saistītie nosacījumi, kā arī atsevišķas prasības atbalsta pretendentiem un atbalstāmajām pozīcijām. Ņemot vērā, ka atbalsts tiek paredzēts arī lielajiem uzņēmumiem, tiem būs jāiesniedz arī tā dēvētais hipotētiskais scenārijs – jā-

pamato atbalsta stimulējošā ietekme.

Noteikumi “Grozījumi Ministru kabineta 2015. gada 3. februāra noteikumos Nr. 59 “Valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanas kārtība investīciju veicināšanai lauksaimniecībā”” stāties spēkā pēc to publicēšanas oficiālajā izdevumā „Latvijas Vēstnesis”. **■**

ZM informācija

GRĀMATVEDĪBA UN NODOKĻI

NEKUSTAMĀ ĪPAŠUMA NODOKLIS LAUKSAIMNIECĪBAS ZEMEI

Atgādinām, ka 2015. gada nogalē pieņemtie grozījumi likumā “Par nekustamā īpašuma nodokli” nosaka vairākus jaunumus, kas tiek piemēroti 2016. gadā.

Lauksaimniekiem saistoši ir grozījumi likumā “Par nekustamā īpašuma nodokli” 3. pantā, kas nosaka, ka, lai nodrošinātu samērīgu nodokļa sloga pieaugumu, zemes vienībām (to daļām), kuras atrodas administratīvajās teritorijās ārpus pilsētām un kuru platība pārsniedz 3 hektārus, un vismaz viens no noteiktajiem lietošanas mērķiem ir no lietošanas mērķu grupas “Lauksaimniecības zeme”, “Mežsaimniecības zeme un īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, kurās saimnieciskā darbība ir aizliegta ar normatīvo aktu” vai “Ūdens objektu zeme”, nekustamā īpašuma nodokli

līdz 2025. taksācijas gadam aprēķina no speciālās vērtības, ko nosaka īpaši nodokļa aprēķinam. Speciālā vērtība ir noteikta, pamatojoties uz lauku zemes kadastrālo vērtību. Taksācijas gada lauku zemes speciālās vērtības pieaugums gadā nepārsniedz 10 procentus no iepriekšējam taksācijas gadam noteiktās lauku zemes speciālās vērtības. Speciālo vērtību nosaka Valsts zemes dienests ārpus Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmas, izmantojot Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmā reģistrēto lauku zemes kadastrālo vērtību.

Likuma Pārejas noteikumi paredz, ka speciālo vērtību pēc stāvokļa 2016. gada 1. janvārī Valsts zemes dienests nosaka, salīdzinot kadastrālo vērtību, kāda tā bijusi 2015. gada

31. decembrī, un kadastrālo vērtību, kas noteikta 2016. gada 1. janvārī. Speciālā vērtība ir vienāda ar kadastrālo vērtību, ja 2016. gada 1. janvārī noteiktās kadastrālās vērtības pieaugums nepārsniedz 10 procentus no kadastrālās vērtības 2015. gada 31. decembrī. Speciālā vērtība ir vienāda ar kadastrālo vērtību 2015. gada 31. decembrī, kurai piemērots koeficients 1,1, ja 2016. gada 1. janvārī noteiktās kadastrālās vērtības pieaugums pārsniedz 10 procentus no kadastrālās vērtības 2015. gada 31. decembrī. **■**

Linda Puriņa, LLKC Grāmatvedības un finanšu nodaļas vadītāja

WWW.LLKC.LV
WWW.LAUKUTIKLS.LV

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs,
Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pag., Ozolnieku nov., LV-3018, tālr. 63050220,
admin@llkc.lv, laukutikls@llkc.lv

UZMANĪBU!

DROŠA RĪCĪBA AR ĶĪMISKAJIEM IZSTRĀDĀJUMIEM

Izstrādājumus, kas satur noteiktas ķīmiskas vielas, ir iespējams ļaunprātīgi izmantot noziedzīgā nolūkā, neskatoties uz to, ka tie pārdoti likumīgai lietošanai. Eiropā arvien biežāk tiek konstatēti gadījumi, kad krimināli tendētas personas savā rīcībā iegūst šādas vielas vai maisījumus sprāgstvielu pagatavošanai. Būtiskāko risku rada šādu vielu nonākšana teroristu rīcībā.

Skaļākais gadījums ar sprāgstvielu prekursoru izmantošanu terora aktā notika 2011. gadā Norvēģijā, kad Anders Breiviks, izmantojot amonija nitrātu, organizēja sprādzienu Oslo valdības ēku rajonā. Ar savu noziegumu A. Breiviks radīja bailes no "vientuļā vilka", terorista, kurš darbojas pilnīgā vienatnē un kurš pievērs drošības iestāžu uzmanību tikai tad, kad ir jau par vēlu.

Lai ierobežotu sprāgstvielu prekursoru tirdzniecību un to nelikumīgu izmantošanu, tajā skaitā preventīvi samazinātu terora aktu īstenošanas iespējas, Eiropas Savienība ir noteikusi centralizētu mehānismu sprāgstvielu prekursoru apritei. Tā 2013. gada 15. janvārī tika pieņemta Eiropas Parlamenta un Padomes regula Nr. 98/2013 "Par sprāgstvielu prekursoru tirdzniecību un lietošanu" (turpmāk – Regula). Kopš 2014. gada 2. septembra tā ir piemērojama Eiropas Savienības dalībvalstīs, tai skaitā arī Latvijā. Regulas mērķis ir padarīt uzņēmējdarbībā iesaistītās personas piesardzīgas un uzmanīgākas gadījumos, kad saistībā ar sprāgstvielu prekursoriem ir saskarsme ar aizdomīgiem darījumiem, zādzībām un pazušanas gadījumiem.

Saskaņā ar Regulu valstī ir jāizveido viens vai vairāki kontaktpunkti ziņošanai par aizdomīgiem darījumiem ar sprāgstvielu prekursoriem, pazušanas gadījumiem vai zādzībām. Latvijā kā kontaktpunkts ir noteikta Drošības policija.

Saistībā ar sprāgstvielu prekursoriem 2014. gada 29. novembrī stājās spēkā grozījumi Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā, paredzot atbildību par neziņošanu par aizdomīgiem darījumiem ar sprāgstvielu prekursoriem, to zādzībām un citiem incidentiem (165.¹⁰ pants), kā arī par

Publicitātes foto

Sprāgstvielu prekursori ir noteiktas vielas un/vai maisījumi, kas var tikt ļaunprātīgi izmantoti nelikumīgai sprāgstvielu pagatavošanai.

REGULĀ MINĒTĀS VIELAS:
I Pielikums – Vielas, ko nedrīkst plaši pieejamas sabiedrības locekļiem ne atsevišķi, ne tās saturošos maisījumos, izņemot tad, ja to koncentrācija ir vienāda ar noteiktajām robežvērtībām vai zemāka par tām:

- Ūdeņraža peroksīds (12%)
- Nitrometāns (30%)
- Slāpekļskābe (3%)
- Kalcija hlorāts (40%)
- Kālija perhlorāts (40%)
- Nātrija hlorāts (40%)
- Nātrija perhlorāts (40%)

II Pielikums – Vielas atsevišķi vai maisījumos, attiecībā uz kurām ziņo par aizdomīgiem darījumiem:

- Heksamīns
- Sērskābe
- Acetons
- Kālija nitrāts
- Nātrija nitrāts
- Kalcija nitrāts
- Kalcija amonija nitrāts
- Amonija nitrāts (ja slāpekļa masa attiecībā pret amonija nitrātu ir 16% vai lielāka)

ierobežotu sprāgstvielu prekursoru neatļautu pārdošanu, nodošanu, iegādāšanos un glabāšanu (167.³ pants).

Ziņošanas kārtību nosaka Ministru kabineta 2015. gada 3. marta noteikumi "Kārtība, kādā ziņo par sprāgstvielu prekursoriem". Noteikumi nosaka kārtību, kādā fiziskas vai juridiskas personas, kas tirgū piegādā ražojumus vai sniedz pakalpojumus, ziņo par Regulas I un II pielikumā uzskaitīto vielu un to saturošo maisījumu vai vielu aizdomīgiem darījumiem, pazušanas gadījumiem un zādzībām. Noteikumos ir minēts, ka Regulas izpratnē kontaktpunkta funkcijas pilda DP, kā arī noteikti kontakti ziņošanai – tālruna numurs 67208999 un speciāli šim nolūkam izveidotais e-pasts: kontaktpunkts@dp.gov.lv. Ziņošana Nacionālajam kontaktpunktam jāveic nekavējoties.

Ziņošana par aizdomīgiem darījumiem, pazušanas gadījumiem un zādzībām

Aizdomīgs darījums, kā tas ir definēts Regulas 3. pantā, ir jebkāds darījums, kas attiecas uz pielikumos uzskaitītajām vielām vai maisījumiem, vai tos saturošām vielām, tostarp darījumi, kuros iesaistīti profesionāli lietotāji, ja ir pamatots iemesls aizdomām, ka vielu vai maisījumu ir paredzēts izmantot sprāgstvielu nelikumīgai izgatavošanai.

► 5. lpp.

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs,
Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pag., LV-3018, tālr. 63050220,
admin@llkc.lv, laukutikls@llkc.lv

WWW.LLKC.LV
WWW.LAUKUTIKLS.LV

4. lpp.

Aizdomīgs darījums ir jebkāds prekursoru pirkums, kas atšķiras no parastajām pirkuma īpatnībām vai mijiedarbības. Tādi ir, piemēram, gadījumi, kad iespējamais klients (profesionālis vai neprofesionālis) šķietami nav pārliecināts par paredzēto lietojumu, šķietami nepārzina paredzēto lietojumu vai nespēj to ticami izskaidrot, gatavojas pirkt neparasti lielu vielu daudzumu vai vielas neparastā koncentrācijā un kombinācijās, nevēlas uzrādīt personu vai dzīvesvietu apliecināšanos dokumentus, vai uzstāj, ka izmantos neparastus samaksas paņēmienus, tostarp lielus skaidras naudas daudzumus.

Komersantiem ir tiesības atteikties aizdomīgu darījumu.

Pienākums ziņot kontaktpunktam ir arī par būtiskiem prekursoru pazušana vai zādzību gadījumiem, – ziņošana attiecas uz gadījumiem, kad trūkst jebkādu zādzības pēdu, pazūd nozīmīgi vielas apjomi, kā arī pazušana notiek īsā laika periodā.

Savlaicīga informācijas sniegšana ir būtiska, lai novērstu personu prettiesiskās aktivitātes un garantētu sabiedrības drošību. Bez privātā sektora atbalsta tiesībsargājošās institūcijas vienatnē nebūs spējīgas nodrošināt drošību vai strādāt preventīvi.

Drošības policija saņemto ziņojumu izvērtēs un uzņēmējam sniegs savu atzinumu. Ja netiks atrastas ļaunprātīgus nodomus raksturojošas indikācijas, Nacionālais kontaktpunkts par to informēs uzņēmēju, un uzņēmējs būs tiesīgs izlemt par labu darījumam. Savukārt, ja, veicot nepieciešamo pārbaudi, atklāsies aizdomīgas darījuma detaļas, Nacionālais kontaktpunkts informēs ziņotāju par lēmumu un vienosies ar to par informācijas apmaiņu. Tālāk ar ziņotāju jau sazināsies izmeklētājs.

Ieteikumi pazušana gadījumu un zādzību novēršanai un atklāšanai

Lai izvairītos no iespējamām nepatikšanām, Nacionālais kontaktpunkts iesaka savā uzņēmumā konstatēt problemātiskos izstrādājumus. Problemātiskie izstrādājumi ir tie, kuros sarakstā minētā viela ir viena pati vai kā galvenā sastāvdaļa, kā arī viela ir vienkārša maisījuma sastāvā (parasti tādā maisījumā ir mazāk par piecām vielām).

Izstrādājumi, kuri satur mazāk nekā 1% Regulas pielikumos minētās ķī-

miskās vielas, vai mākslīgie mēslojumi, kuri nav marķēti ar slāpekļa satura simbolu (N), kopumā nav jāuztver kā problemātiski.

Informējiet savus darbiniekus par problemātiskajiem izstrādājumiem, par to, kam pievērst uzmanību un kā ziņot. Ja iespējams, izvietojiet izstrādājumus tā, lai darbiniekiem būtu viegli tos novērot un uzmanīt.

Ziņošanas veidi: zvanot Nacionālajam kontaktpunktam 67208999,

pa e-pastu: kontaktpunkts@dp.gov.lv

Uzglabāšana:

- Pret ielaušanos drošas noliktavas vai glabātuves izmantošana;
- Videonovērošanas kameru izvietošana gan noliktavā, gan tās ārpusē;
- Liegt piekļuvi tiem darbiniekiem, kuru darbs nav saistīts ar noliktavu un tās saturu;
- Liegt piekļuvi nepiederošām personām.

Transportēšana:

- Aizsardzības pasākumi pret zagļiem, kā, piemēram, fiziskas barjeras (papildus slēdzamas tvertnes);
- Izmantot uzticamu transporta pakalpojumu sniedzēju;
- Uzticami, pārbaudīti darbinieki, kas veic transportēšanu;
- Izvairīšanās no nevajadzīgām garām pauzēm transportēšanas laikā.

Pazušanas gadījumu un zādzību identificēšana:

- Izveidot detalizētu pirkumu, pārdošanas un uzglabāšanas ierakstu un uzskaites sistēmu;
- Periodiskas noliktavā esošo produktu pārbaudes ar mērķi identificēt zudumus;
- Datu uzglabāšana vismaz 5 gadus.

Pilns Regulas teksts (ar pielikumiem) ir pieejams EUR-LEX interneta vietnē: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/PDF/?uri=CELEX:32013R0098&from=LV>

Drošības policijas
Preterorisma centra informācija

AUGKOPIĀ

KAS JĀIEVĒRO, LIETOJOT MĒSLOŠANAS LĪDZEKĻUS

Valsts augu aizsardzības dienests atgādina, ka, lietojot mēslošanas līdzekļus, jāatceras turpmākie nosacījumi.

- Aizliegts izkliegt mēslošanas līdzekļus un digestātu uz augsnes, kas ir sasalusi, pārmitra vai klāta ar sniegu.

- Palienēs un plūdu apdraudētajās teritorijās mēslošanas līdzekļus drīkst izkliegt tikai pēc iespējamo plūdu sezonas beigām, bet minerālmēslus šajās teritorijās var izmantot tikai kultūraugu veģetācijas laikā.

- Nedrīkst izkliegt mēslošanas līdzekļus vietās, kur tas aizliegts saskaņā ar normatīvajiem aktiem par aizsargjoslām un īpaši – aizsargājamām dabas teritorijām.

- Lauku mēslošanai izmantojot pakaišu kūtsmēslus un digestātu, tie augsnē jāieestrādā 24 stundu laikā, bet šķidrie kūtsmēsli un virca – 12 stundu laikā.

- Ja saimniecībā ir lauksaimniecības dzīvnieki, jāseko, lai ar kūtsmēsliem un digestātu saražotais slāpekļa daudzums nepārsniedz 170 kg uz vienu lauksaimniecībā izmantojamās zemes ha gadā (bet, ja pārsniedz, tad vajadzīga dokumentācija, kas pierāda, kur ir izlietots kūtsmēsļu pārpalikums, piemēram, nodots vai pārdots citai saimniecībai, vai arī kādā citā veidā tika izlietots saimniecībā).

- Ar kūtsmēsliem un digestātu ieestrādātais slāpekļa daudzums vienā lauksaimniecībā izmantojamās zemes ha gadā nedrīkst pārsniegt 170 kg.

- Lietojot mēslošanai digestātu, ieestrādātā slāpekļa daudzumu aprēķina atbilstoši analīžu rezultātiem, kurus izsniegusi mēslošanas līdzekļu jomā akreditēta laboratorija paraugam, kas ņemts pirms digestāta krātuves iztukšošanas.

Vairāk informācijas mājaslapā: <http://www.vaad.gov.lv/21/section.aspx/6990>

VAAD informācija

LOPKOPIĀBA

ZĀLĒDĀJU PROJEKTA SAIMNIECĪBAS

LLKC Lopkopības kompetenču centrs un Lopkopības nodaļa turpina veiksmīgi uzsāktu izmēģinājumu programmu. Iepazīstinām ar saimniecībām, kas līdz šim darbojušās šajā jomā, un to īpašnieku viedokli par sadarbību Zālēdāju projekta ietvaros.

Zemnieku saimniecība „Gribolva”

Specializācija: piena lopkopība un graudkopība.

Izmēģinājuma tēma: “Dažādās veģetācijas fāzēs pļautas zāles skābarības kvalitātes vērtējums un sagatavošanas tehnoloģiju salīdzinājums slaucamo govju saimniecībā”.

Atrodas: Riebiņu novada Galēnu pagastā.

Lopu skaits: 65 slaucamās govvis. Vidējais izslaukums no govīs 2015. gadā bija 9800 kg.

Lauksaimniecībā izmantojamā zeme: 78 ha – pašu īpašumā, 100 ha – nomā.

Sējumu struktūra: graudaugi – 108 ha, pie fermas atrodas ap 40 ha ganību, kuru platības atjauno ik pa 3–4 gadiem.

Īpašnieks Pauls Sermais: “Iesais-

Foto: Dainis Arbidāns

Jāzeps, Anita, Pauls un Jevgenija Sermie

toties Zālēdāju projektā, galvenais bija tas, ka varēja papildināt jau esošās zināšanas un uzzināt par jaunām vēsmām saimniekošanā. Mūsu saimniecībā tika eksperimentēts ar zālājumiem, un meklēts labākais risinājums,

kā tos apsaimniekot mūsu reģionā. Lietderīga bija lopbarības analīžu izpēte, kas ļauj strādāt labāk, attīstīties tālāk un uzlabot saimniekošanu. Arī turpmāk mēs labprāt iesaistītos šādos pasākumos.”

Zemnieku saimniecība „Krikši”

Specializācija: tīršķirnes gaļas liellopu audzēšana, saimniekojot ar bioloģiskām metodēm.

Izmēģinājuma tēma: “Parazitofaunas izplatības intensitāte gaļas liellopu ganāmpulkā un tās ietekme uz gaļas liellopu produktivitāti”

Atrodas: Kandavas novada Kandavas pagastā.

Lopu skaits: 50 tīršķirnes Šarolē zīdītājgovis (ŠA), trīs vaislas buļļi.

Lauksaimniecībā izmantojamā zeme: 261,77 ha, tai skaitā pašu īpašumā – 57,88 ha.

Sējumu struktūra: lielākoties sētie zālāji rupjās lopbarības vajadzībām un 7 līdz 10 ha graudaugu.

Īpašnieki Santra un Andris Celmiņi: “Mūsu saimniecībā veiktais izmēģinājums par parazitofaunas izplatību ganāmpulkā deva galveno atziņu, ka nelielai parazitofaunai dzīvniekos jābūt,

Foto: Dainis Arbidāns

Santra un Andris Celmiņi

jo daba nemil tukšumu. Ja tā kā mūsu dzīvniekiem ir laba imunitāte un labsajūta, tas nekādu ļaunumu nerada. Taču jautājums ir tāds, kāda parazītu invāzija ir dzīvniekiem, kuri jau acīmredzami

jūtas slikti. Liels praktisks ieguvums bija veikto analīžu rezultāti, kas parādīja situāciju ganāmpulkā. Turklāt Zālēdāju projekta pasākumu laikā esam iepazinusi ļoti labus un interesantus cilvēkus.”

Zemnieku saimniecība „Bērzi”

Specializācija: šķirnes kazu audzēšana, pienu pārstrādājot mājas apstākļos.

Izmēģinājuma tēma: „Vaislas kazu izaudzēšana, izmantojot dažādus ēdināšanas un turēšanas veidus”.

Atrodas: Talsu novada Vandzenes pagastā.

Lopu skaits: 80 slaucamās kazas (LVK, Alpu, Būru).

Lauksaimniecībā izmantojamā zeme: ap 20 ha.

Sējumu struktūra: uztur kultivētās ganības (pie novietnes), sētos zālājus, kurus izmanto skābarības un siena gatavošanai.

Īpašniece **Kristīne Piliena:** “Projekts dod iespēju papildus izglītoties, izvērtēt savu saimniecības pieredzi un kazu audzēšanas menedžmentu, pārdomāt un analizēt tās lietas, kuras iespējams uzlabot. Tāpēc ļoti noderīga bija ekonomisko aprēķinu veikšana. Vienlaikus projekta pasākumi ļauj citiem audzētā-

Foto: Dainis Arbidāns

Kristīne Piliena

jiem izdarīt secinājumus uz konkrētas saimniecības piemēra. Sadarbība ir ļoti pozitīva arī tāpēc, ka vienmēr uz fermu dienām ierodas studenti un jaunieši, kuri, iespējams, vēlēties izveidot savas saimniecības. Tas viss ir noderīgs gan saimniecībai, gan noza-

res izglītošanai un attīstībai kopumā, lai atrastu racionālāko saimniecības veidu, kā arī noskaidrot gluži praktiskus jautājumus, piemēram, salīdzināt dažādus barības veidus, izlemēt, vai kazlēnus barot pie mammas vai atšķirti u. c.”

Zemnieku saimniecība „Kalna Dambrāni”

Specializācija: piensaimniecība.

Izmēģinājuma tēma: “Slaucamo govju izmantošanas ilguma rādītāju salīdzināšana saimniecībā izaudzētajiem un iepirktajiem dzīvniekiem. Veselības stāvokļa pārbaude (kāju slimības un veselības stāvoklis, mastīts un tā izplatība, endometrijs u. c.), servisa periodu un laktāciju līknes”.

Atrodas: Viesītes novada Viesītes pagastā.

Lopu skaits: vairāk nekā 1200 liellopu, no kuriem 650 ir slaucamās govys. Vidējais izslaukums no govys ap 12 700 kg gadā.

Lauksaimniecībā izmantojamā zeme: ap 700 ha.

Sējumu struktūra: sētie zālāji rupjās lopbarības vajadzībām – ap 500 ha, kukurūza – ap 200 ha.

Īpašniece **Iveta Tīrumniece:** “Līdzdalība jebkurā projektā dod zināmu rezultātu, – iespēju aizdomāties par jautājumiem, kuros līdz šim pats neesi nopietnāk iedziļinājies, kā arī vispusīgāk novērtēt situāciju saimniecībā un saprast, ko vari uzlabot. Ļoti noderīgi bija izmēģinājuma laikā veiktie aprēķini, konkrēti, – par

Foto: Dainis Arbidāns

Iveta un Ivars Tīrumnieki

ievesto un pašaudzēto dzīvnieku ilgmūžību. Mums bija gan pārsteigums, gan gandarījums, ka pašu audzētajiem dzīvniekiem bija labāki rādītāji. Protams, piedaloties Zālēdāju projektā, saimniekam kāds lieks darbiņš arī jāpadara, taču kopējais ieguvums to atsvēr. Saimniecība turpina attīstīties, šobrīd sakarā ar piena krīzi cenšamies paralēli veidot arī gaļas audzēšanu, lai meklētu variantus, kā saimniecī-

bas ietvaros sadalīt riskus. Tiek celta bulļu kūts pašu bullīšu izaudzēšanai, jo, ja kādreiz tos realizējam mazus, tagad ceram pārdot jau nobarotus gaļas dzīvniekus.”

Turpināsim iepazīstināt ar saimniecībām nākamajos “Lauku Lapas” numuros.

Sagatavoja **Anita Siliņa**,
LLKC Lopkopības kompetenču centra vadītāja, un **Dace Millere**

DĀRZKOPIĒBA

Foto: Māris Narvils

KĀPĒC NEIZDODAS IEGŪT KVALITĀTĪVUS DĒSTUS

Aprīli lielā mērā varam uzskatīt par dēstu audzēšanas noslēdzošo mēnesi, kad paliel vairs tikai izstādīšana uz lauka vai siltumnīcās. Tā kā dēsti jau ir pietiekami lieli, pavisam droši var redzēt, cik kvalitatīvs ir bijis iepriekš ieguldītais darbs.

Taču ne vienmēr piepildās cerētais, un saprotam, ka kaut kas nogājis greizi. Tāpēc apskatīsim tipiskākās kļūdas, kuras var rasties dēstu audzēšanas procesā, – kādi tām var būt iemesli un ko vajadzētu darīt, lai tā nenotiktu turpmāk.

Mēģinām saprast, kāda tipa problēmas dēstu audzēšanu var ietekmēt. Pirmā grupa ir tās, kuras rada substrāts. Otrā lielā grupa ir klimatisko apstākļu un augšanas faktoru mijiedarbība. Trešā grupa ir kaitīgo organismu darbība.

Substrāts

Substrāts ir vide, kur dēsti aug un attīstās. Substrātu piedāvājums ir gana plašs, un parasti to receptūras atbilst noteiktai augu grupai, kuras paredzētas audzēt konkrētajā substrātā. Viens no svarīgākajiem momentiem, kas var radīt dēstiem problēmas, ir substrāta pH, jo sevišķi nepatīkamas problēmas var radīt skābu substrātu mīlošām kul-

tūrām domāto substrātu izmantošana, piemēram, kāpostu dēstiem. Tādos apstākļos dēsti nikuļos un nespēs normāli attīstīties. Problēmas cēloni var noteikt, veicot substrāta pH analīzi.

Otrs variants, kad gatavojiet substrātu dzervēnēm vai krūmmellenēm. Substrāts neitralizācijas procesā tiek pārkaļķots, – rezultātā bloķēsies vairāku barības elementu uzņemšana, piemēram, Fe. Problēmu var risināt, skābinot laistāmo ūdeni līdz pH 4–5 (ortofosforskābe, slāpekļskābe) un dodot “Vito–Silva” šķidro mēslojumu. Cita problēma, kas saistīta ar substrātu, ir pārlietu liela barības vielu koncentrācija. Parasti starp dēstiem tad veidojas lokāla rakstura pazīmes, kad lapas dēstiem no lapu malām sāk kalst un augi sāk arī vīst, jo sāļu pārliedz koncentrācijas dēļ ūdeni vairs nespēj uzņemt. Tad jāķeras steidzami pie substrāta skalošanas laistot, bet tā, lai liekais mitrums nepaliktu tieši sakņu tuvumā.

Augšanas faktori un klimatiskie apstākļi

Augšanas faktori un klimatiskie apstākļi ir plašākā grupa, kas ietekmē stādu audzēšanu.

Gaismas trūkums ir viena no izplatītākajām problēmām, jo īpaši, ja sākotnēji stādu audzēšana notiek

nepiemērotās telpās uz palodzēm, istabās, bez papildu gaismošanas. Rezultātā dēsti ļoti ātri var izstīdēt. Problemātiskākais ir tas, ka šo trūkumu vēlāk pilnībā nav iespējams likvidēt, un tam ir attiecīgas sekas. Vispirms, lai izstādīt stādam varētu nodrošināt vertikālo stāvokli, tas būs jāstāda dziļāk, kas radīs nelabvēlīgas sekas. Tādu dēstu, padziļināti iestādīt augsnes substrātā, palielinās risks, ka var veidoties dīgstu puves. Šī problēma var kļūt aktuāla jau tajā brīdī, kad izstīdējušos dēstus dīglapu fāzē pārpiķē. Otrs aspekts šajā gadījumā, – visticamāk nāksies upurēt dīglapas, kas, piemēram, tomātiem, radīs pirmā ziedķekara aizmešanās būtisku aizkavēšanos. Savukārt pret slimībām īpaši jutīgi būs izstādītie dažādu sugu un šķirņu salāti. Tas ir nopietns trieciens agrai ražai, kad mēs ceram realizēt produkciju par augstāku cenu.

Līdzīgu ietekmi var atstāt arī **augstāka temperatūra**, nekā dēstiem nepieciešama, jo īpaši bīstami tas ir nepietiekama apgaismojuma gadījumā. Tieši šo apstākļu kombinācija visbiežāk rada problēmas jau dēstu audzēšanas sākumā.

Stīdēšanu var izraisīt arī audzēšanas tehnoloģijas neievērošana, tāpēc stādi ir **savlaicīgi jāizretina**.

► 9. lpp.

◀ 8. lpp.

Parasti tas var notikt apstākļos, kad stādiem paredzētā platība ir ļoti ierobežota, un pārējā platībā vēl tiek vākti, piemēram, sīpoli. Ļoti svarīgi tas ir tomātiem.

Ilgstoši pazemināta temperatūra dēstu audzēšanas laikā. Izstādot priekšlaicīgi, var izraisīt izziedēšanu puraviem, sīpoliem, agrajiem galviņkāpostiem un Ķīnas kāpostiem. Savukārt, lai pasargātu dēstus no salnām, jāseko līdzi laika prognozēm, jāizmanto agrotikls, pat līdz četrām kārtām, vai jāizmanto avārijas apsildīšanas vai apkures iespējas. **Nevienmērīgs mitruma nodrošinājums** dēstu augšanas laikā ir ļoti bīstams, jo, ja dēstu augšana pārtraucas pavisam, atsākoties tai no jauna, stāds fizioloģiski strauji noveco un laba raža no tādiem dēstiem nav iegūstama. Tādēļ ir svarīga arī nianse, lai dēstu kasetes atrastos pilnīgi horizontālā plaknē un laistāmais ūdens sadalītos viendabīgi. Īpaši jāuzmanās gadījumā, ja dēstu laista ar šļūteni vai lejkannu, jo tad kasešu stūri dobjū malās var pastiprināti izžūt. Jo sevišķi aprīļa dienās, kad saule iespīd spožāk un var ievērojami pacelt gaisa temperatūru siltumnīcā. Savlaicīgi nepamanot šādu situāciju, stādi var ne tikai izžūt, bet arī spīlgtās gaismas ietekmē apdegt. Īpaši ir jāuzrauga kasetes ar plānām sienām un mazu ligzdas diametru. Tādēļ, ja ilgāku laiku, dēstu audzējot, ir bijušas apmākušās dienas un sākas saulainu dienu periods, stādus nepieciešams noēnot, lai pasargātu tos no **apdegšanas**. Tam var izmantot agrotiklu.

Gaismas un gaisa temperatūras ietekmē dēstiem var pietrūkt svaiga gaisa, tāpēc tiem noteikti ir ļoti nepieciešama vēdināšana. Svaigs gaiss ievērojami samazinās abu faktoru ietekmi. Tomēr ir jāatceras sekojošais, ka, ja ārā ir negatīva gaisa temperatūra, tad ventilējot ir jāraugās, lai aukstā gaisa plūsma tiešā veidā neskartu kasetes un kastītes ar dēstiem, bet iepļūstu tieši siltumnīcas brīvajā daļā. Gadījumos, kad fiziski tuvojas, piemēram, kāpostu dēstu izstādīšanas laiks, bet klimatiskie apstākļi neļauj šo darbu veikt, dēstu augšanu var nobremzēt ar laistīšanas samazināšanu un papildmēslojuma devu palielināšanu. Katras kultūras dēstiem audzēšanas periodā

noteiktas dienas ir **nepieciešama norūdišana**. To ignorējot, var nākties nopietni ciest, jau izstādot dēstus uz lauka vai siltumnīcā. Tie vairāk slimos, būs ļoti jutīgi pret nelabvēlīgiem laika apstākļiem – salnām, vēju.

Nepietiekams audzēšanas laiks

Nepietiekams audzēšanas laiks parasti ir vērojams tādām kultūrām kā puravi un sīpoli, jo tie visbiežāk nav sasnieguši atbilstošu lielumu. Puravu dēstiem jābūt zīmuļa resnumā, bet sīpolam – ar 2–4 īstajām lapām vai 15–18 cm garam.

Augšanas faktori un klimatiskie apstākļi ir plašākā faktoru grupa, kas ietekmē stādu audzēšanu

Kaitīgo organismu iedarbība

Kaitīgo organismu iedarbība parasti notiek, ja tiek pārkāpti nosacījumi kādam no iepriekšminētajiem faktoriem.

Kāpostiem rodas dīgstu melnkāja (*Pythium sp.*), – stumbra lejasdaļā audi kļūst tumši un iegrimuši, vēlāk tie sakalst, un dēsti pilnībā nokalst. Izplatīta problēma gadījumos, kad dēstus audzē siltumnīcās ar augsnes substrātu, kur tas parasti ir nepietiekami silts. Ja tāds vēl tiek saliets ar aukstu ūdeni, šis ierosinātais sāk savu kaitniecisko darbību. Tādēļ kāpostu dēstus vislabāk audzēt kūdras substrātā un kasetēs, tās izvietojot uz koka paletēm vai, vēl

labāk, ja apakšā var palikt putu polistirola plāksnes. No augu aizsardzības līdzekļiem izmanto *Previcur Energy* 3 ml/m² vai 0,15%. Var izmantot kopā ar laistāmo ūdeni vai izsmidzināt. Apstrādā divas reizes ar 7–10 dienu intervālu, sākot no kāpostu izzējas. Otra alternatīva ir *Ridomils Gold MZ 68 WG*, izsmidzinot 0,3–0,4% darba šķīduma koncentrācijā. Tiem, kas vēlas labāk izmantot bioloģiskos līdzekļus, ieteicams augsnes vai kūdras substrātā iestrādāt *Trihoderminu* 1 g/m² vai 10 g/m² mitro pulvera formu.

Krustziežu neištā miltrasa (*Pero-
spora parasitica*), – starp kāpostu lapu dzīslām veidojas dzeltenīgi plankumi. Lapu apakšpusē attīstās gaiši pelēka, irdena apsarme. Lapas nodzeltē un sakalst. Jāizsēj kodinātas sēklas un jāizmanto neieņēmīgas šķirnes. Paaugstināta gaisa temperatūra kopā ar augstu gaisa mitrumu, nepietiekoši vēdinot, veicina šo slimību. Ķīmiski lieto *Previcur Energy* 2,5 l/ha ar 7–10 dienu intervālu un divreizēju apstrādi.

Kāpostu sakņu augoņi (*Plasmodiophora brassicae*), – uz dēstu saknēm attīstās dažāda lieluma izaugumi. Slimie augi saulainā laikā vīst. Saglabājas inficētā augsne ilgi, tāpēc jāievēro augmaiņa. Augsni nepieciešams kalpot, pH jāuztur 6,5 un augstāk. Slimību pārnēsā ar augsnes apstrādes tehniku, apaviem, inficētu substrātu un dēstiem. Ierobežošanai izmanto mēslojumu *Perlka* 3–5 kg/100 m², iestrādājot 6–10 dienas pirms dēstu izstādīšanas un tikpat daudz – papildmēslojuma veidā. Augiem pēc izstādīšanas pastiprināti pierauš augsni, mēslo caur lapām. ■

Māris Narvils, LLKC Augkopības nodaļas vecākais speciālists dārzkopībā

“LAUKU LAPU” IESPĒJAMS ARĪ ABONĒT

Ja vēlaties “Lauku Lapa” saņemt mājās vai birojā, izdevumu iespējams abonēt tikai par piegādes cenu gan pasta nodaļās, gan “Latvijas Pasta” interneta mājaslapā: <https://abone.pasts.lv/katalogs/>. Abonēšanas indekss – 1163.

WWW.LLKC.LV
WWW.LAUKUTIKLS.LV

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs,
Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pag., Ozolnieku nov., LV-3018, tālr. 63050220,
admin@llkc.lv, laukutikls@llkc.lv

MĀJRAŽOŠANA

JAUNS MĀJRAŽOTĀJU PRODUKTU VEIKALS TUKUMĀ

Pašā Tukuma centrā šī gada 16. janvārī darbu sāka mājražotāju un amatnieku produkcijas veikaliņš, kurā veiksmīgi tiek tirgota Tukuma apkārtnes mazo saimniecību produkcija.

Veikaliņā “Klaips un kaste” saimnieko Jānis Verza, viņa sieva Darja un arī pārējie ģimenes locekļi. Jautājot Jānim, kā radās doma par veikala atvēršanu, viņš atbildēja: “Paši meklējām, kur pilsētā nopirkt veselīgu pārtiku”. Jānis 2015. gadā iepazinās ar LLKC Tukuma konsultāciju biroja darbiniekiem, un no viņiem uzzināja arī par nesen nodibināto mājražotāju biedrību “Tukuma Klēts”. Tās biedri kardināja plānus par produkcijas kopīgu tirdzniecību, mācījās, ar Tukuma konsultāciju biroja atbalstu devās pieredzes apmaiņā uz Jelgavas biedrības “Pārtikas amatnieki” jaunizveidoto veikalu, kā arī uz Dobeles mājražotāju veikalu “Visu vai neko”.

Mazo ražotāju ciešā sadarbība izveidojās, pateicoties iepriekš organizētajām mācībām mājražotājiem, kuru laikā dalībnieki satuvinājās, nodibināja kontaktus un nolēma veidot novadam nozīmīgu veselīgu produktu pieejamību. Likteņa sakrītības dēļ Tukuma konsultāciju biroja vadītāja Jana Tramdaha uzzināja par telpām, kuru īpašniecei bija iecere par eko veikala izveidošanu, un tā viss sākās. Jānis Verza ieguldīja lielu darbu veikala noformēšanā un tā atvēršanā. Kā veidot

Foto: Jānis Verza

interjeru, Jānim ieteikusi pazīstama dizainere. Vēl tika skatīts internets un citi mājražotāju veikaliņi. Tukuma konsultāciju biroja uzņēmējdarbības konsultante un arī biedrības “Tukuma klēts” vadītāja Ginta Vēvere iesaistījās projekta rakstīšanā Tukuma novada pašvaldības Grantu konkursam “Radi Tukumam”. Tā rezultātā SIA “KunK” idejas īstenošanai par vietējo mājražotāju un amatnieku ražojumu tirdzniecības vietas izveidi tika piešķirti 2950 eiro. Šobrīd veikalā tiek piedāvāta lielākoties Tukuma novada lauksaimniecības produkcija un vietējo mājražotāju izstrādājumi, kā arī Tukuma novada amatnieku ražojumi.

Daudzveidīgs produkcijas klāsts

Kopā ar Jāni skaitījām, cik tad mājražotāju un lauksaimniecības produkcijas ražotāju piegādā veikalam produkciju: Ingūna Bakuradze – pašceptu maizi un pīrāgus, z/s “Arāji” – kūpinātu gaļu un desas, IK “Oskars Celkarts” – zivis, z/s “Dāmnieki” – marmelādes konfektes, IU “Liepa” un SIA “Satori Alfa” – smiltsērķšķu produktus, Vilis

Reķis – bioloģisko medu, SIA “Mazburkas” – bioloģisku vīnogu sulu, SIA “Milzkalne” – graudu izstrādājumus un miltus, Gunta Kuciņa – kūkas, IK “Dainis Erbs” – kazu sieru, Rita Šnitko – skābētus kāpostus, Ieva Cīce – vistu un paipalu olas, IK “Alfa Lini” – eļļas un linsēklas, Agrosorsuru un ekonomikas institūta Stendes pētniecības centrs – bioloģiskos graudus, z/s “Rūķīši” un SIA “Auseklītis” – augļus, Ginta Šmita – dārzeņus un vēl, un vēl... Veikalā tiek tirgoti amatnieku darbi no radošās darbnīcas “Ligzda”, keramiķa Uģa Daiņa trauki, kokgriezēja Jura Jurševica darbi.

Veikals produkcijas klāstu nemitīgi papildina, tātad arī citiem vietējiem mazo saimniecību ražotājiem būs iespēja savu produkciju realizēt veikaliņā, savukārt Tukuma iedzīvotājiem nu ir vieta, kur iegādāties veselīgu pārtiku. Turklāt veikala telpās sadarbībā ar Tukuma novada amatnieku un mājražotāju biedrību “Tukuma Klēts” tiks organizēts pārtikas un amatnieku izstrādājumu tiešās pirkšanas punkts un radošā darbnīca. ■

Sarma Rotberga, LLKC Tukuma nodaļas lauku attīstības konsultante

INESE DRAUDZĒJAS AR TIEŠĀS PIRKŠANAS PULCIŅIEM

Ineses Stičinskas vecāku zemnieku saimniecība “Bļodiņas” Kokneses pagastā saimnieko ar bioloģiskajām metodēm kopš 2004. gada, nodarbojoties ar piena lopkopību. Gotiņu skaits vidēji vienmēr bijis ap desmit slaucamām govīm,

un vienmēr tiek domāts par svaigās produkcijas noietu, kas tagad rasts arī tiešās pirkšanas pulciņos.

Inese stāsta: “Vienmēr esmu palīdzējusi vecākiem darbos, no trim māsām tagad vienīgā strādāju saimniecī-

bā kopā ar savu ģimeni. Pagājušogad mācījos Vecbebru profesionālajā vidusskolā par lauku īpašuma apsaimniekotāju. Tādējādi esmu papildinājusi zināšanas un kļuvusi drošāka, ka varu palīdzēt saimniekot un arī pārņemt saimniecību.”

► 11. lpp.

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs,
Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pag., Ozolnieku nov., LV-3018, tālr. 63050220,
admin@llkc.lv, laukutikls@llkc.lv

WWW.LLKC.LV
WWW.LAUKUTIKLS.LV

◀ 10. lpp.

Produkciju piegādā 14 pulciņiem un trīs veikaliem

– Jau vairākus gadus vedat produkciju uz Rīgu tiešās pirkšanas pulciņiem. Kā sākās sadarbība?

– Piena cenas ir mainīgas, un mazai saimniecībai ir grūti pastāvēt, tikai nodotot pienu. Tāpēc meklēju iespējas, kā, ieguldot papildu darbu, iegūt vairāk ienākumu. Pirmais, ko atradu 2008. gadā, bija IK “Vērtību maiņa” veikaliņš “Uzkodu namiņš” Rīgā, kas jau tirgoja veselīgu un bioloģisku uzturu. Pirms manis veikaliņam bija viens piena produktu piegādātājs no Gulbenes puses saimniecības “Purmalī”. Tā kā pieprasījums bija salīdzinoši liels, sākām piegādāt arī savu produkciju. Tad veidojās tiešās pirkšanas pulciņi, kuri jau paši mūs meklēja un piedāvāja sadarbību. Sākām ar vienu pulciņu, bet nu jau vedu produkciju uz Rīgu astoņus gadus, tagad uz 14 pulciņiem un trīs veikaliem. Jāsaka paldies man zināmām šīs kustības aizsācējām un entuziastēm Latvijā – Elīnai Zušai, Inesei Ozerei un Zanei Ruģēnai. Sadarbība ir laba arī tāpēc, ka šīs meitenes organizējušas gan mācības, gan braukušas pie mums uz saimniecību, gan dalījušās ar padomiem.

– Vai vedat tikai svaigu pienu?

– Esam reģistrējušies kā mājražotāji. Vedam pienu, sviestu, biezpienu, krējumu, sieru. Papildus piegādājam vēl citu bioloģisko saimniecību produkciju uz Rīgu. Kooperējoties ie-

taupās transporta izmaksas un laiks. Vedam z/s “Janavas” saražoto un SIA “Sēļu zeme” Aldas Pauras cepto maizi. Sākumā vedām ar vieglo mašīnu, tagad – ar busiņu, kurš ir piekrauts tik pilns, ka, ja vēl kāda saimniecība pievienotos, mēs to nespētu. Transporta ir sāpīgs jautājums. Noderētu jauna, ietilpīga mašīna. Pie pašreizējiem ienākumiem paši to nevaram atļauties, un projektos pagaidām arī nav bijusi iespēja to iegādāties. Domājam iestāties Kokneses bioloģisko saimnieku un mājražotāju kooperatīvā “Kokneses agrofirma”, kas nodibināts pagājušo gadu. Zemnieku saimniecības “Janavas” un “Sidrabi” tur jau ir iestājušās. Varbūt tad pavērsies jaunas iespējas.

Izveidojusies sava kooperācija

– Kāda ir jūsu motivācija, lai iestātos kooperatīvā?

– Mums jau tāds mazs kooperatīvs izveidojies. Sadarbība ir laba. Pašreiz nav nopietnas motivācijas dalībai oficiālā kooperatīvā. Novadā esam kādas četras bioloģiskās saimniecības, kam ir desmit un vairāk slaucamu govju. Derētu kopīgs veikaliņš tepat uz vietas, Koknesē, kur strādātu algots darbinieks, jo mums pašiem nav laika stāvēt aiz letes. Iespējams, ka ar laiku tam pieķersimies, bet pašreiz man daudz laika paņem līdzšinējais darbs, un mājās ir arī pusgadu veca meitiņa. Taču nedomāju, ka veikals laukos varētu būt rentabls.

– Kāpēc?

– Nevar prognozēt, cik produkcijas pirks. Tad ir jāliek augstākas cenas, lai atmaksātos zudumi. Arī pirkstspēja un pieprasījums pēc veselīgākas, bet dārgākas produkcijas laukos ir zemāks nekā Rīgā.

– Vai visu pienu realizējat Rīgā tiešajā tirdzniecībā?

– Apmēram pusi. Pārējo nododam SIA “Aizkraukles piens”. Piena iepirkuma cena pašreiz ir zema – 10 centi par litru plus PVN. Tiešajā tirdzniecībā varam pārdot par 70 centiem litrā.

– Starpība ir liela.

– Jā, bet tiek ieguldīts arī liels darbs. “Aizkraukles piensaimnieks” maksā kā par konvencionālajā lauksaimniecībā ražotu pienu nevis kā par bioloģiski sertificētu. Arī mazie apjomi nosaka savu, izslaukumi bioloģiskajās saimniecībās un pašizmaksa atšķiras no konvencionālajā lauksaimniecībā ražotā. Piens Rīgai tiek fasēts stikla tarā. Nepieciešama nopietna loģistika, lai sadalītu pasūtījumu nelielos apjomus precīzi katram katram pulciņam. Dodamies uz Rīgu katru pirmdien, un katru reizi nobraucam apmēram 350 km. Rīgai piena produktus piegādā salīdzinoši daudz saimniecību, un cenas ir līdzīgas. Arī tāpēc sadarbība ar pulciņiem ir laba, ka viņi saprot, kā veidojas cenas.

Svarīga atgriezeniskā saikne

– Kā nodrošināt piena produktu kvalitāti? Vai to veicina sadarbība ar pulciņiem?

– Jā, jo ir tieša atgriezeniskā saikne par produktu kvalitāti, kas liek mums domāt, kādi uzlabojumi veicami. Nemītīgi piedomājam pie dažādām niansēm. Galvenais, protams, ir tīrība gan kūtī, gan virtuvē. Nodotot pienu pienotavā, viss aiziet kopējā katlā. Tad nevienu īpaši neuztrauc, vai pienam ir kāda nevajadzīga smarža vai ne. Pircēju atsauksmes novedušas pie tā, ka gotiņas tagad turam visu gadu ārā, izņemot aukstās ziemas naktis. Visu laiku mācāmies.

Iespēja un vēlme mācīties visa mūža garumā ir lieliska īpašība. Kā lauku attīstības konsultante esmu priecīga par katru saimniecību, kurā bērni paliek laukos un pārņem vecāku iesākto. Lai izdodas iecerētais!

Ineta Sproģe, LLKC Kokneses novada lauku attīstības konsultante

Inese Stičinska (no labās) un maizes cepēja Alda Paura

Foto: no Ineses Stičinskas personīgā arhīva

MEŽSAIMNIECĪBA

KO DARĪT AR NEIZMANTOTU LAUKSAIMNIECĪBAS ZEMI

Daļa zemes īpašnieku šogad, saņemot nekustamā īpašuma nodokļa paziņojumus par zemi, ir nepatīkami pārsteigti – jāmaksā vairāk. Viens no iemesliem ir uzrēķins par neapstrādātu lauksaimniecības zemi.

Likums par nekustamā īpašuma nodokli paredz, ka nekustamā īpašuma nodoklis zemei ir 1,5% no kadastrālās vērtības plus 1,5% no kadastrālās vērtības par neapstrādātu lauksaimniecības zemi, ja tās platība pārsniedz 1 ha. Tātad, ja zemes īpašnieks nav apstrādājis savu lauksaimniecības zemi, kas ir lielāka par 1 ha, nekustamā īpašuma nodoklis ir 3% no kadastrālās vērtības.

Zemes īpašnieki vērsas pie mums pēc padoma, ko darīt ar šādu zemi. Te varētu būt vairāki risinājumi, – vēlreiz izvērtēt visas iespējas zemi izmantot lauksaimniecībā. Otrs risinājums – lauksaimniecībā neizmanto zemi pārvērst meža zemē un pretendēt uz nodokļa atlaidi.

Zeme ir aizaugusi ar kokiem

Ja īpašumā ir zeme, kas aizaugusi ar kokiem un atbilst mežaudzei, kuras platība ir 0,5 ha vai lielāka, koku vidējais augstums ir 5 metri un vairāk, un mežaudzes šķērslaukums (koku skaits uz ha) atbilst minimālajam vai ir lielāks, tad īpašnieks šo zemi var pārvērst **meža zemē**.

To var izdarīt divos veidos, – veicot meža inventarizāciju un datu aktualizēšanu (MVR), ko veic sertificēts meža inventarizācijas speciālists, datus iesniedzot. Pēc meža inventarizācijas datus iesniedz Valsts meža dienestam (VMD), kas tos aktualizē Meža valsts reģistrā (MVR). Pēc tam VMD nosūta informāciju par zemes lietošanas veida maiņu Valsts zemes dienestam (VZD), tādējādi zemes īpašniekam atsevišķi nav jāsniedz informācija VZD par zemes lietošanas veida maiņu.

Otra iespēja ir iesniegt VMD pārskatu par meža ieaudzēšanu. Ja zeme ir aizaugusi ar kokiem, bet nav reģistrēta MVR, tad meža inventarizācijas dati pielīdzināmi pārskatā par meža ieaudzēšanu uzrādītajai informācijai. Šādi noformēt var līdz 20 gadus vecas mežaudzes, vecākām būs jāveic meža inventarizācija. Jāņem vērā, ja kociņu

Foto: Lināda Spade

Zemes īpašniekam pašam ir jāsaprot, kādiem mērķiem vēlas izmantot zemi

vidējais augstums ir lielāks par diviem metriem, tad pirms pārskata iesniegšanas ir jāveic jaunaudžu kopšana. Pārskatam pievieno robežplānu ar iezīmētu platību vai platības skici.

Zeme nav aizaugusi ar kokiem

Ja zemes īpašnieks lauksaimniecībā neizmanto tajā zemē vēlas ieaudzēt mežu, tad zemes lietošanas mērķa maiņa ir jāsaņem ar pašvaldības teritoriālo plānojumu, – tas nozīmē, ka īpašniekam jāvērsas pašvaldībā, kurā atrodas zeme, un jāsaņem atļauja veikt meža ieaudzēšanu. Ja zeme ir meliorēta, nepieciešams arī saskaņojums ar valsts SIA „Zemkopības ministrijas nekustamie īpašumi” (ZMNI). Īpašniekam ar iesniegumu un robežplānu, kurā iezīmēta apmežojamā zeme, jāvērsas ZMNI, lai saņemtu tehniskos noteikumus (www.zmni.lv).

Kad visi nepieciešamie dokumenti ir saņemti, īpašnieks var sākt meža ieaudzēšanu. Pēc darbu pabeigšanas obligāti jāiesniedz VMD pārskats par meža ieaudzēšanu.

Plantāciju mežs vai mežaudze?

Apmežojot lauksaimniecībā neizmanto zemi, īpašniekam izdevīgāk šo zemi noformēt kā plantāciju mežu. Ja īpašnieks lauksaimniecībā neizmanto zemi noformēs kā plantāciju mežu, bet vēlāk pārdomās un vēlēties pārvērst lauksaimniecības zemē, tas būs iespējams bez kompensācijām.

Par plantāciju mežu var reģistrēt ne vairāk kā 20 gadu vecas mežaudzes, kas dabiski ieaugušas vai ieaudzētas, sējot vai stādot zemē, kura Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmā nav reģistrēta kā mežs.

Plantāciju meža priekšrocības: 1) plantāciju mežam kociņu skaits uz vienu hektāru ir mazāks nekā parastam mežam (priedei – 1000 gab./ha, bērzam, eglei, melnalksnim, apsei – 800 gab./ha, cietajiem lapu kokiem – 500 gab./ha); 2) plantāciju mežam nav jāveic obligātā jaunaudžu kopšana, īpašnieks pats izlemj, veikt vai neveikt kopšanu. Ja kopšana netiks veikta, VMD nepiespriedīs sodu, kā tas ir parastā meža gadījumā; 3) pirms koku ciršanas nav nepieciešams ciršanas apliecinājums no VMD, bet īpašniekam ir jāpaziņo dienestam par koku ciršanu un pēc plantāciju meža vienlaidus nociršanas jāiesniedz pārskats; 4) plantāciju mežam nav noteikts galvenās cirtes vecums un caurmērs, īpašnieks pats izlemj, kad veikt ciršanu. Kā redzams no iepriekš teiktā, plantāciju mežs no parastā meža atšķiras ar vienkāršāku apsaimniekošanu un ciršanas kārtību.

Par meža ieaudzēšanu un mežaudzes kopšanu ir iespējams saņemt arī Eiropas Savienības finansiālu atbalstu. Par to plašāk var uzzināt mājaslapās www.mkpc.llkc.lv vai www.lad.gov.lv, kā arī apmeklējot MKPC organizētos seminārus un konsultējoties ar speciālistiem. ■

Ieva Doņiņa, MKPC Zemgales nodaļa

BRISELES GAITEŅOS

ES LAUKSAIMNIEKI PROTESTĒ

Turpinot samazināties cenām piena un gaļas nozarē, ES valstīs aizvien biežāki kļūst lauksaimnieku protesti. Piemēram, martā tādi notika Briselē, Lielbritānijas galvaspilsētā Londonā un kaimiņzemē Lietuvā.

Marta vidū Briselē, kad uz kārtējo sanākumi bija sabraukuši ES lauksaimniecības ministri, sanāksmes vietā pulcējās arī vairāk nekā 1000 lauksaimnieku, kuri pieprasīja atbalstu nozarei, sanāksmes vietu laistīja ar pienu un šo produktu kopā ar sviestmaizēm piedāvāja garāmģājējiem.

Marta beigās Londonas ielās izgāja vairāk nekā 1000 lauksaimnieku ar aicinājumu valdībai lemt par palīdzības sniegšanu. Zemnieki norāda, ka piena un gaļas iepirkuma cenu samazināšanās turpinās Krievijas embargo un pieprasījuma mazināšanās Ķīnā dēļ, tādēļ nepieciešama valdības stratēģija lauksaimniecības glābšanai turpmākajiem

Foto: www.iftimes.co.uk

12 mēnešiem. Piena nozarē strādājošie secinājuši, ja atbalsta nebūs, – turpmākā gada laikā no tirgus aizies 20% ražojošo saimniecību.

Marta beigās protesta akcijā Viļņas ielās pulcējās arī Lietuvas lauksaimnieki, prasot atbalstu piena nozarei, kur jau ilgstoši iepirkuma cenas ir mazākas nekā ražošanas pašizmaksa. Protestos piedalījās arī lauksaimnieki no Latvijas,

kuru galvenā prasība bija rast atbalstu kooperācijas stiprināšanai. Protesti Viļņā notika vienlaikus ar ES lauksaimniecības komisāra Fila Hogana vizīti, kurš tikās ar Lietuvas un Latvijas zemkopības ministriem. Latvijas zemkopības ministrs Jānis Dūklavs uzstāja uz papildu atbalstu nozarei un iespēju piena ražotājiem pārorientēties uz citiem ražošanas veidiem. **■**

TIRGŪ PROGNOZĒ MĒRENU IZAUGSMI

Pārtikas izejvielu tirgū šogad un nākamgad būtisks cenu pieaugums nav sagaidāms, kam par iemeslu ir attīstīto valstu lēnā ekonomiskā izaugsme un pārprodukcija atsevišķos lauksaimniecības sektoros.

EK jaunākajā īstermiņa pārskatā par ES lauksaimniecības preču tirgu šogad un nākamgad minēts, ka globālās ekonomikas izaugsme šogad gaidāma 2,6%, bet nākamgad – 3,1% apmērā. ES valstīs paredzama izaugsme 1,9% apmērā. Vērtējot Ķīnas tirgus izaugsmi, to prognozē 6% apmērā. Sagaidāms, ka eiro kurss attiecībā pret dolāru nepieaugs, tādējādi Eiropā saražotās produkcijas eksporta

konkurētspēja pasaules tirgos uzlabosies. Vērtējot naftas cenas, EK prognozē, ka tā šogad un nākamgad pieaugs mēreni – no 30 ASV dolāriem par barelu 2015. gadā līdz vidēji 38 dolāriem šogad un 49 dolāriem – 2017. gadā.

Aizvadītās graudu sezonas labās ražas pasaulē bijušas par iemeslu graudaugu krājumu pieaugumam, kā rezultātā pērn vidējais cenu kritums bijis 10%. Šajā sezonā ES graudaugu platības samazinājušās par 1,9%, un paredzamas par 4,1% mazākas ražas. Sagaidāms, ka par 1,4% pieaugs mīksto kviešu ražas, vidējā ražība no ha būšot 6,3 tonnas, par 1,7% pieaugs miežu ražas, un cieto kvie-

šu ražas – par 4,3%. Savukārt kukurūzas ražām gaidāms 20% kritums, un par ceturto daļu mazāka būšot arī tritikāles, rudzu un sorgo raža.

Piena sektorā, kas joprojām cieš no zemām cenām, tiek prognozēts govju skaita pieaugums ES vidēji par 1,2%, taču ir lielas atšķirības starp dalībvalstīm, piemēram, tiek norādīts uz govju skaita samazināšanos vidēji par 5% Polijā un Igaunijā, kamēr Īrijā skaits audzis par 10%. Šī gada pirmajā ceturksnī sagaidāms arī pārstrādei piegādātā piena daudzuma kāpums par 5% salīdzinājumā ar pērnā gada sākumu, taču krīzes ietekmē piegādes varētu samazināties. **■**

PAR IZCELSMES MARKĒJUMU PĀRTIKAI

Obligātu izcelsmes marķējuma ieviešanu piena un gaļas produktiem marta beigās īpašā rezolūcijā atbalstīja Eiropas Parlamenta (EP) Pārtikas drošības komitejas deputāti.

Pārtikas drošības komitejas deputāti uzskata, ka šāda obligāta marķējuma ieviešana palīdzētu vairot patērētāju uzticību vietējiem pārtikas produktiem un darītu pārredzamāku pārtikas apriti

mazumtirdzniecībā. Rezolūcijā norādīts, ka šādam marķējumam jābūt obligātam arī uz pārstrādātiem produktiem, kuru sastāvā ir virs 50% liellopu, cūkas, aitas, kazas un putnu gaļas, kā arī pārstrādātiem piena produktiem, kur piena sastāvs ir virs 50%.

Deputāti norāda, ka šāda marķējuma ieviešanu pieprasa patērētāji, jo saskaņā ar “Eurobarometer” aptauju 84% ES iedzīvotāju uzskata, ka ir

nepieciešams norādīt piena izcelsmi, 88% uzskata, ka izcelsmes marķējums nepieciešams gaļai, bet 90%, – ka tāds vajadzīgs pārstrādātiem piena un gaļas produktiem. Parlamentārieši uzskata, ka šāds marķējums palīdzētu cīnīties ar krīzi attiecīgajos lauksaimniecības sektoros tiem ražotājiem, kas pārdod augstas kvalitātes produktus vietējam tirgum. **■**

Ziņas sagatavoja Iveta Tomsone

PĀRTIKA

KŪKU KONKURSS IEDVESMO ATTĪSTĪBAI

Valkā šogad labākās kūkas cepējas gods tika pieredzes bagātajai cepējai no Beverīnas novada Valdai Rutkai. Lai arī konkursā piedalījās 18 kūku cepējas, tikai divas ir startējušas visos trijos līdzšinējos konkursos – valcēnietes Gunita Ščegoļeva un Anete Zalužinska.

Jāmaina priekšstati

Vēl pavisam nesen priekšstats par to, kādai ir jābūt mājas kūku cepējai, saistījās ar kārtīgu lauku sievu pensijas gados. Dažādi saimnieču konkursi televīzijā tagad pieradina pie tā, ka uzskati jāmaina. Arī Valkas novadā rīkotajā, jau trešajā kūku konkursā dalībnieču vecums par to liecināja. Jaunākajām kūku cepējām bija 10 un 11 gadi, bija arī meitenes, kuras mācās Smiltenes tehnikumā, tad sekoja vidējās paaudzes pārstāves, un, protams, bija arī kundzes ar lielu dzīves un kūku cepšanas pieredzi.

Gunita Ščegoļeva ir viena no labākajām kūku cepējām Valkas novadā un “kūku konkursos” ir saņēmusi visvairāk žūrijas un publikas atzinību par savām kūkām. Jautāju Gunitai, kāpēc viņa, kura apguvusi šuvējas profesiju un nu jau daudzus gadus strādā apdrošināšanā, ir sākusi cept tortes. Viņa saka, ka kūku cepšanu viņa ir pārņēmusi no savas vīramātes, kura savukārt esot mācījusies pie kādas Valkas puses godu saimnieces. “Bet nu jau necepu vairs tā, kā viņa mācīja, esmu atradusi savas receptes,” Gunita saka. Interese par gardu lietu gatavošanu viņai ir kopš bērnības, kura nebūt nav bijusi “saulaina”, un tad ļoti gribējies pašai sev uzcept kādu kārumu.

Valkas novada kūku konkurss, kurš 2014. gadā notika pirmo reizi, radās, pateicoties LLKC Valkas novada lauku attīstības konsultantes Sniedzes Ragžes idejai un izpildījumam. Konkurss, domājot par novada atpazīstamību un mazo uzņēmēju uzmundrināšanu, atbalsta arī novada dome un tās priekšsēdētājs Vents Armands Krauklis.

► 16. lpp.

Gunita Ščegoļeva, saņemot galveno balvu par klasisko torti 2015. gadā

Foto no Gunitas Ščegoļevas personīgā arhīva

GUNITAS RUDZU TORTE

NEPIECIEŠAMIE PRODUKTI

Biskvīts: olas – 14 gab.; grauzdēti pilngraudu rudzu milti – 8 ēd. k.;

kviešu milti – 6 ēd. k.; cukurs – 14 ēd. k.; cepamais pulveris – 2 tējķ.

Cepuma kārtā: sviests – 200 g; ola – 1 gab.; cepamais pulveris – 1 tējķ.; grauzdēti pilngraudu rudzu milti – 250 g; kviešu milti – 100 g; majonēze – 50 g; cukurs – 80 g.

Krēms: olas dzeltenumi – 7 gab.; cukurs – 15 ēd. k.; vaniļas cukurs – 1 paciņa; piens – 1 l; sviests – 800 g; milti – 12 ēd. k., brūkleņu ievārījums – apmēram 1,5 l.

PAGATAVOŠANA

Biskvīts. Vienai kārtai ņem pusi no biskvītam paredzētajiem produktiem. Atdala olu dzeltenumus no baltumiem. Olu dzeltenumus ar 4 ēd. k. cukura saputo, līdz cukurs ir izkusis. Saputotajā olu dzeltenuma masā iesijā 4 ēd. k. grauzdēto rudzu miltu, 3 ēd. k. kviešu miltu un vienu tējķ. cepamā pulvera. Tad saputo olu baltumus ar 3 ēd. k. cukura, stingrās putās. Sakultos olu baltumus iecilā olu dzeltenumu masā. Veidnē ieklāj cepamo papīru, izlīdzina mīklu. Cep 165 °C 19 minūtes, līdz, iespraužot biskvītā koka irbulīti, tas paliek sauss. Otru biskvītu cep identiski.

Cepuma kārtā. Mīkstu sviestu ar olu, cukuru un majonēzi saputo, līdz cukurs izkūst. Saputotajā masā iemaisa paredzēto miltu daudzumu ar cepamo pulveri. Mīklu izlīdzina uz cepamā papīra un liek uz pusstundu ledusskapī atpūsties. Tad cep 165 °C 20 min.

Krēms. Dzeltenumus ar cukuru un vaniļas cukuru saputo, tad pakāpeniski pievieno miltus un pienu. Pēc tam visu lej katliņā un karsē uz mērenas uguns, nepārtraukti maisot, līdz masa sabiezē, kļūst spīdīga un sāk burbuļot. Saputotam sviestam piekuļ atdzisušo olu dzeltenumu masu.

Kad biskvīti un cepuma kārtā ir atdzisuši, pa kārtām liek kūku. Uz pirmā biskvīta plānā kārtiņā smērē krēmu, tad – brūkleņu ievārījumu. Uzmaniģi – ar paliktni, jo cepuma kārtā ir ļoti trausla, uzliek to, smērē ievārījumu, tad liek otru biskvīta kārtu. Visu torti apsmērē ar krēmu un rotā pēc sirds patikas.

WWW.LLKC.LV
WWW.LAUKUTIKLS.LV

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs,
Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pag., Ozolnieku nov., LV-3018, tālr. 63050220,
admin@llkc.lv, laukutikls@llkc.lv

Torte Marei

◀ 15. lpp.

Pirmajā konkursā Gunita startēja ar divām kūkām, jo ļoti gribēja parādīt savu prasmju daudzveidību, tāpēc cepa klasisko lauku torti un šokolādes kūku. Konkursa otrajā gadā, kad tika izlemts, ka pasākumam ir jābūt ar uzdevumu, tēma "Kāzu torte" jau atviegloja izvēli.

Meistarklase kā balva

Satieku Gunitu nedēļu pirms pasākuma un jautāju, vai viņa šogad piedalīsies konkursā. Viņa smeja un saka, ka gribējusi šo gadu izlaist, bet divi iemesli to neļauj darīt. Viens ir tas, ka konkursa galvenie "žūrētāji" Maija un Jānis Kairi, kuri Latvijā ir pazīstami kā vieni no labākajiem konditoriem, visiem konkursa dalībniekiem sniegs meistarklasi par tēmu

Gunitas ceptā kāzu torte

"Šokolāde". Gunita saka, ka meistarklases ir ļoti svarīga šī konkursa pievienotā vērtība un balva par piedalīšanos. Aizbraukt uz tik atzītu konditoru meistarklasi Rīgā ir gana sarežģīti un dārgi, bet te viņi nu jau trešo gadu dalās savās prasmēs. Otrs svarīgais iemesls ir tas, ka konkursa šī gada tēma ir "Kūka Aijai". Gunitas mamma ir Aija, un to gan viņa nevar palaist garām, jo ar savu torti vēlas pateikt, ka Aijas nav nekādas maigās būtnes, kā izklausās, šo vārdu izrunājot. Saimniecei jau iepriekš bija skaidrs, ka taps kūka ar grauzdētiem rudzu miltiem, tā ir recepte, kuru Gunita pati ir izlolojusi.

Atgriežamies pie sarunas par konkursu, Gunita saka, ka gaida, ka arī citas cepējas pieliktu pūles un radītu jaunas kūku receptes. Spriežam, varbūt tās ir bailes no neizdošanās, bet Gunita teic, ka no tā nevar izbēgt, arī katru reizi cepot vienu un to pašu kūku, jo gala rezultātu ietekmē ne tikai produktu kvalitāte un laika apstākļi, bet reizēm, šķiet, arī mēness fāzes...

"Firmas zīme" – rozītes

Rakstot par Gunitu Ščeļoļevu un viņas kūkām, nevar atstāt bez ievē-

riības pašas veidotās dažādu krāsu krēma rozītes, ar kurām viņa dekorē kūkas un pēc kurām nekļūdīgi var atpazīt viņas veikumu. Gribu uzzināt, kurā meistarklasē viņa to ir apguvusi, bet viss izrādās pavisam vienkārši. Gunita saka, ka nu jau visu interesējošo var atrast internetā un iemācīties no video pamācībām, vajag tikai vēlmi un pacietību to darīt.

Gunita šobrīd ir "ceļā", lai kļūtu par pilntiesīgu mājražotāju, viņai jau ir reģistrēta saimnieciskā darbība. Saimniecei tas ir svarīgi, jo šobrīd viņa piedalās arī Valkas novada biedrības "Ziemeļgarša" darbā, kura pagājušā gada beigās tika izveidota, lai apvienotu novada dažādus mājamatniekus un palīdzētu atrast kopēju noieta tirgu. ■

Valda Empele, LLKC Valkas konsultāciju biroja uzņēmējdarbības konsultante

Lauku Lapa

Izdots SIA "Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs" Apgādā

Adrese: Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pagasts, Ozolnieku novads, LV-3018
Tālrunis: 63050220

Apgāda vadītāja Iveta Tomšone
"Lauku Lapas" redaktore Dace Millere

Reģistrācijas Nr. 000740319
Iespiests ŠIA "Talsu tipogrāfija"

"Lauku Lapa" var abonēt Latvijas Pastā, abonēšanas indekss 1163.